

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2016

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Федів В.І., (відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Пашковський В.М., Ходоровський В.М., Ткач Є.П., Гарас М.Н., Олар О.І. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 20 квітня 2016 р.). – Чернівці, 2016. – 515 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол № 7 від 24 березня 2016 року)

© Вищий державний
навчальний заклад України
«Буковинський державний
медичний університет», 2016

здоров'я, де викладається історія медицини, є досвід організації такого заходу.

Важливу роль в організації навчально-виховного процесу відіграє матеріально-технічне обладнання навчальних кабінетів для іноземних студентів. Для самостійної роботи, виконання домашніх завдань студенти мають змогу вільно користуватися фондами бібліотеки (у тому числі електронними фондами). Наявне в університеті сучасне інформаційне навчальне середовище створює умови для використання сучасних, у тому числі й комп'ютерних, технологій. Навчальний процес у достатній кількості забезпечений науково-методичною літературою – навчальні посібники, довідкова та інструктивно-методична література. Бібліотека університету має достатню забезпеченість підручниками та навчальними посібниками з історії медицини для студентів-іноземців.

Таким чином, для успішної побудови навчального процесу слід враховувати фактори, які впливають на систему освіти: географічні, економічні, національні, історичні, культурні та релігійні, ті що є особливими для кожного народу. Безумовно, для врахування всіх елементів необхідна відповідна підготовка викладача, його самоосвіта, відповідні знання. Так, кожен етнос має свої методи та підходи в педагогічному процесі, які необхідно враховувати в педагогічному процесі навчання іноземних студентів.

ДОСВІД НАВЧАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ

К.О. Бобкович

Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Останніми роками розширюється географія країн, студенти яких приїжджають на навчання в українські вищі медичні навчальні заклади. Для частини з них викладання здійснюється англійською мовою, зокрема, у тому випадку якщо вона є рідною для студентів. Тоді якість навчального процесу, в першу чергу, залежить від рівня знання англійської мови викладачем. Водночас є категорія студентів-іноземців, навчання яких проводиться українською мовою. Тому для ефективного вивчення медицини вони спершу мусять опанувати українську мову, як правило, в короткі терміни. Це вимагає від викладача досягнення належної ефективності заняття шляхом подолання «мовного бар'єру» як при теоретичному розборі теми, так і в процесі обстеження пацієнтів. Вищезазначене є особливо актуальним для клінічних дисциплін взагалі та пропедевтики внутрішніх хвороб зокрема.

Для оптимізації навчального процесу викладач вищої школи повинен налагодити атмосферу навчального співробітництва педагога зі студентом. Для таких педагогів характерні доброзичливе ставлення до суб'єктів навчання, прагнення адекватно оцінити їхні можливості, збагнути мотиви

поведінки, стимулювати творчість, особистісне зростання і гідність, а також здатність підтримувати соціально сприятливий морально-психологічний клімат у навчальній групі. Навчальне співробітництво – напрям педагогічного мислення і практичної діяльності, спрямований на демократизацію та гуманізацію педагогічного процесу. Сутність цього підходу визначалась створенням та організацією викладачем між особистісної взаємодії, яка б здійснювалась в «оптимістично-гуманній атмосфері» й потребувала від нього майстерності та вміння ефективно спілкуватися. Тому основним методом навчального співробітництва є навчальний діалог. Без діалогічності не вийде взаємодії, оскільки будь-яка спільна діяльність потребує вміння домовитися, вступити в діалог. Саме наявність та якість діалогу свідчать про рівень реалізації суб'єкт- суб'єктного підходу.

У процесі навчального педагогічного співробітництва використовуються наступні аспекти взаємодії: 1) викладач-студент; 2) студент-студент (у парах чи трійках); 3) загально-групова взаємодія студентів у навчальному колективі (групі). У роботі з україномовними іноземними студентами ці аспекти потребують деяких уточнень. У взаємовідносинах «викладач-студент» переважає фронтальна форма навчання. Проте інколи студенти, не завжди розуміють поставлених запитань чи завдань. Тому одне і те саме, на перший погляд елементарне для розуміння співвітчизниками поняття, слід пояснювати декілька раз, підбираючи зрозумілу лексику. Водночас іноземному студенту для формування відповіді на поставлене завдання слід сформулювати та сформулювати думку. У цьому випадку викладач повинен зрозуміти той момент, коли студент знаходиться у пошуку необхідних засобів і має з цим труднощі, та допомогти йому висловитися. Якщо студент зуміє це зробити і побачить, що викладач зрозумів відповідь, тоді позитивний результат буде стимуляцією для отримання нових знань.

Наступні види взаємодії потребують ще більшої корекції з боку викладача. Зокрема, взаємодія студент-студент. Великого значення для ефективності навчального співробітництва набуває характер його організації, зокрема зовнішня регламентація роботи учасників. А призначення ведучого, який повинен регулювати хід обговорення (в тріаді), може стати фактором самоорганізації спільної діяльності учасників навчального процесу. В медичних вишах робота студентів у групах-тріадах найбільш актуальна у роботі з пацієнтами. Під час курації групу з 10-12 чоловік можна розділити на кілька підгруп, де ведучими можуть виступати студенти, які вільно володіють мовою. Вони зможуть регулювати обстеження хворих, беручи на себе основну роль в опитуванні та розподіляючи між іншими учасниками групи інші методи обстеження: огляд, пальпацію, перкусію та аускультацию пацієнтів. Результуючою цих дій може стати спільна постановка попереднього діагнозу та призначення додаткових методів дослідження.

У наступному типі організації навчального співробітництва студентів ситуації також є рольовими як і тип статусних взаємодій. Але специфічною особливістю цього типу є його пряма залежність від змісту і умов здійснення

діяльності. Це – тип «колективного вирішення вербальних завдань». Таку взаємодію можна широко використовувати в практиці занять з іноземними студентами, опираючись на окремих учасників навчання, які більш досконало володіють українською мовою. У ході проведення занять періодично виникає ситуація, коли навіть різнобічне пояснення студентам якогось поняття не призводить до повного розуміння матеріалу. Тоді студент-лідер змушений перекласти незрозумілі терміни на рідну для його одногрупників мову для засвоєння матеріалу в повній мірі. В контексті цього оптимальним є формування україномовних іноземних груп зі студентів однієї і тієї ж країни. З одного боку, це покращує розуміння матеріалу, з іншого, - забезпечує необхідний психологічний клімат у групі. Оскільки формування груп зі студентів різних країн, з різними мовами, релігійними особливостями часто призводить до «розподілу» груп на антагоністичні підгрупи, з якими робота викладача ще більше ускладнюється. І частину заняття приходиться витратити на створення нормального толерантного мікроклімату. Неefективним, є формування україно-іноземних мікст-груп. Оскільки іноземцям потрібно більше часу на опанування того ж об'єму матеріалу. Вітчизняні студенти за таких умов втрачають інтерес до практичних занять, а швидший темп викладання не дозволяє повноцінно засвоїти матеріал іноземним студентам.

Отже, досягнути поставленої мети щодо опанування дисципліни студентами-іноземцями можна лише шляхом налагодження повноцінного діалогу, максимально використовуючи всі аспекти навчального співробітництва.

ASSOCIATION OF THE TEST ANXIETY AND ACADEMIC PERFORMANCE IN PEDIATRICS

N.K. Bogutska

*Department of the Pediatrics and Pediatric Infectious Diseases
Higher State Educational Establishment of Ukraine
«Bukovinian State Medical University», Chernivtsi*

Test anxiety was described in about half of students and has been shown to have a consistently negative relationship with academic performance and average grade point in medical students. Examination of the relation between the emotionality component of test anxiety and performance revealed that moderate levels of physiological arousal generally were associated with higher exam performance.

The relationship between test anxiety and academic performance in 155 foreign graduate medical students was investigated. Short test anxiety questionnaires: scale 1 (Sarason I.G., 1980), the total number of «true» answers above 12 signifies test anxiety) and scale 2, explored by the Nist and Diehl (1990), was developed for determining if a student experiences a case of test anxiety by choosing a number from one to five: a low score (10-19) indicates that student do not suffer from test anxiety, moderate scores between 20–30 indicate that the level

ДОСВІД НАВЧАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ <i>К.О. Бобкович</i>	404
ASSOCIATION OF THE TEST ANXIETY AND ACADEMIC PERFORMANCE IN PEDIATRICS <i>N.K. Bogutska</i>	406
ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ <i>О.Б. Боднар, Б.М. Боднар, Л.І. Ватаманеску, Г.Б. Боднар, С.О. Сокольник</i>	407
УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У ПІДГОТОВЦІ ДО ЛП «КРОК 1. MEDICINE» НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ГЕНЕТИКИ <i>Р.Є. Булик, Ю.В. Ломакіна</i>	409
ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ І КУРСУ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ <i>Р.Є. Булик, В.Г. Хоменко</i>	410
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ НЕВРОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ <i>Н.В. Васильєва</i>	411
УСНЕ ОПИТУВАННЯ ЯК ФОРМА КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ БІООРГАНІЧНОЇ І БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ <i>І.В. Геруш, Н.В. Давидова</i>	413
ПРОФЕСІОГРАМА ВИКЛАДАЧА КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ОЧИМА АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ <i>Н.В. Гринько</i>	415
SOME FEATURES OF TEACHING «SURGERY» FOR STUDENTS SPECIALTIES «GENERAL MEDICINE» AND WAYS OF ITS IMPROVEMENT <i>V.K. Grodetskyi</i>	416
ТАКТИЧНІ ЗМІНИ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ВІРУСОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ У 2014/2015, 2015/2016 НАВЧАЛЬНИХ РОКАХ <i>В.С. Джуряк, Л.І. Сидорчук, І.Й. Сидорчук, О.О. Бліндер, В.Б. Попович</i>	417
ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАКЛЮЧНОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ» <i>О.Г. Дудко</i>	419
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ НА ПІДГОТОВЧОМУ ВІДДІЛЕННІ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН <i>М.А. Іванчук</i>	420
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГРАМИ З ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ В ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ <i>Т.О. Ілашук, К.О. Бобкович</i>	421
